Dosarul nr. 2a-973/2023
2-19083489-02-2a-16032023
Judecătoria Chişinău sediul Centru, judecător Diana Tricolici

D E C I Z I E

14 iunie 2023 **mun. Chişinău**

C*****iul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

În componența:
Preşedintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Viorica Mihaila şi Angela Braga
Grefier Mihaela Pîrvu

examinând, în şedinţă de judecată publică, *apelul declarat de ***** și apelul declarat de avocatul ***** ***** în interesele Primarului comunei Grătiești* în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Primăriei Grătiești, primar *****, Școala de Arte Grătiești, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii privind încasarea salariului restant, încasarea sumei pentru salariul neachitat în termen, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecare a cauzei,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 decembrie 2022 prin care acțiunea *a fost admisă parțial,*

c o n s t a t ă :

La data de 13 martie 2019, ***** ***** ***** a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** ***** (primarul com. Grătiești), intervenienți accesorii ***** ***** *****, ***** ***** (directorul Școlii de Arte Grătiești), Inspectoratul de Stat al Muncii, solicitând obligarea lui ***** ***** să achite salariul pentru lunile septembrie-decembrie 2016 și ianuarie-mai 2017 și dobânda de întârziere, repararea prejudiciului moral cauzat în urma neachitării salariului timp de 9 luni în mărime de 30 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior și-a concretizat acțiunea, indicând în calitate de pârâți Primăria Grătiești, primarul ***** *****, Școala de Arte Grătiești, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii, solicitând încasarea în mod solidar din contul pârâților a salariului restant pentru lunile septembrie-decembrie 2016 în sumă de 19 847,12 lei și ianuarie-mai 2017 în sumă de 24 808,90 lei, a sumei suplimentare pentru suma neplătită în termen, conform art. 330 alin. (2) Codul muncii, în

mărime de 71 896,19 lei, repararea prejudiciului moral cauzat în urma neachitării salariului timp de 9 luni în mărime de 30 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 01 septembrie 2016, a fost angajat la Școala de Arte Grătiești în funcţia de profesor instrumente aerofone, prin cumul, pe o perioadă determinată de la 01 septembrie 2016 până la 31 mai 2017, în temeiul contractului individual de muncă nr. 10 din 01 septembrie 2016.

A indicat că la data de 02 noiembrie 2016, directorul Școlii de Arte Grătieşti, *****, prin scrisoarea nr. 1427/16 a solicitat copiile autentificate ale tabelelor de salarizare pentru lunile septembrie şi octombrie 2016. Prin scrisoarea nr. 612/16 din 11 noiembrie 2016, primarul com. Grătieşti, ***** ***** a expediat copiile autentificate ale tabelelor de salarizare solicitate.

Reclamantul a susţinut că în urma examinării tabelelor de salarizare, s-a constatat că a fost exclus în mod arbitrar din lista persoanelor beneficiare de salariu pentru lunile septembrie şi octombrie 2016.

La 10 mai 2017, prin scrisoarea nr. 614/7 a solicitat primarului com. Grătieşti, ***** *****, prezentarea informaţiei cu privire la eventualul calcul al salariului ce urma să-i fie achitat pe parcursului lunilor septembrie-decembrie 2016 şi ianuarie-mai 2017. Prin scrisoarea nr. 300/17 din 22 mai 2017, primarul i-a comunicat că solicitarea privind eliberarea informaţiei cu privire la salariu şi calculele probabile nu poate fi satisfăcută, deoarece s-a constatat că dânsul, în perioada 01 septembrie 2016 – 31 mai 2017 nu a prestat efectiv munca la Şcoala de Arte Grătieşti, fapt confirmat inclusiv în rezultatul controalelor efectuate de către comisia instituită prin dispoziţia nr. 9 din 20 februarie 2017.

A menţ*****at că primarul a decis neachitarea salariului pentru anul 2016 în temeiul unei dispoziţii emise în anul 2017, dispunând astfel, retroactiv cu 5 luni înaintea emiterii actului administrativ. Comisia de control creată prin dispoziţia nr. 9 din 20 februarie 2017 a constatat că ar fi lipsit de la serviciu în baza proceselor-verbale de efectuare a vizitei la Şcoala de Arte Grătieşti, fără a ţine cont de timpul când el, în calitatea sa de profesor, urma să se prezinte la ore conform orarului stabilit de către directorul școlii.

***** ***** a afirmat că s-a adresat cu cerere la Şcoala de Arte Grătieşti privind achitarea salariului şi prin scrisoarea nr. 15 din 13 septembrie 2017 a fost informat că achitarea salariului nu este posibilă, deoarece primarul com. Grătieşti blochează acest proces şi se implică în mod arbitrar în relaţia angajator-salariat. Pe cale de consecinţă, a fost nevoit să se adreseze cu cerere de chemare în judecată cu privire la achitarea salariului.

Reclamantul consideră că acţiunile primarului com. Grătieşti sunt ilegale, deoarece angajatorul personalului didactic din cadrul instituțiilor de învățământ extrașcolar este directorul instituției și nu organul executiv al administrației publice

locale. Primarul nu este subiect al raportului juridic dintre el, în calitate de salariat și instituția extrașcolară Școala de Arte Grătiești, care este nemijlocit angajatorul lui și cu care a încheiat contract individual de muncă și care este obligat să plătească integral salariul în termenele stabilite.

Însă, din cauza implicării, în mod abuziv, ilegal și neîntemeiat a primarului, angajatorul nu i-a putut achita salariul. Prin neachitarea salariului, Primăria com. Grătiești și Școala de Arte Grătiești i-au încălcat dreptul la retribuția muncii pentru perioada septembrie 2016 – decembrie 2016 pârâții înregistrând restanțe la salariu în sumă de 19 847, 12 lei, iar pentru perioada ianuarie 2017 – mai 2017 suma de 24 808,90 lei. Sumele respective sunt compuse din salariul tarifar (2955 lei + sporul pentru vechimea în muncă în mărime de 738,75 lei), gradul didactic II – 886,50 lei şi prima – 381,53 lei, în total 4961,78 lei care constituie salariul lunar pentru anul şcolar 2016-2017. Reclamantul a susţinut că şi-a exercitat obligaţiile cu bună-credinţă, s-a prezentat la ore, fapt confirmat prin actul de confirmare din 05 septembrie 2018, emis de către directorul Şcolii de Arte Grătieşti, ***** *****, care demonstrează cu certitudine că a respectat orarul de studii în perioada ce constituie obiect al prezentului litigiu. Respectiv, nu pot fi reţinute argumentele primarului precum că ar fi lipsit de la serviciu conform proceselor-verbale de efectuare a vizitei la Şcoala de Arte Grătieşti, deoarece vizita comisiei de control s-a efectuat exclusiv în perioada când, conform orarului, nu avea ore. Iar cu referire la perioada anului 2016, nu există nicio probă ce ar demonstra lipsa de la ore.

***** ***** consideră că, în conformitate cu art. 330 alin. (2) Codul muncii, pârâţii urmează să-i achite, suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere a achitării salariului, 0,1 la sută din suma neplătită în termen. Potrivit calculului efectuat pentru perioada 13 septembrie 2017 – 09 februarie 2022 pârâţii datorează suma de 71 896, 19 lei (44 656,02 lei x 0,1% x 1610 zile).

Reclamantul a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților a salariului restant pentru lunile septembrie-decembrie 2016 în sumă de 19 847,12 lei și ianuarie-mai 2017 în sumă de 24 808,90 lei, a sumei suplimentare pentru suma neplătită în termen, conform art. 330 alin. (2) Codul muncii, în mărime de 71 896,19 lei, repararea prejudiciului moral cauzat în urma neachitării salariului timp de 9 luni în mărime de 30 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 decembrie 2022, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de ***** *****. S-a încasat de la Școala de Arte Grătiești în beneficiul lui ***** ***** salariul restant pentru lunile septembrie - decembrie 2016 în mărime de 13 103,20 lei și pentru lunile ianuarie - mai 2017 – 16 379 lei, în total 29 482,20 lei. S-a încasat de la Școala de Arte Grătiești în beneficiul lui ***** ***** suma de 3275,80 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

La data de 20 decembrie 2022, ** a declarat apel*** prin care a solicitat casarea hotărîrii în partea în care acțiunea a fost respinsă, emiterea unei noi decizii prin care să fie dispus încasarea din contul intimaţilor în folosul apelantului a salariului restant pentru lunile (septembrie- decembrie 2016) în cuantum de 19 847,12 lei; a salariului restant pentru lunile (ianuarie-mai 2017) în cuantum de 24 808,90 lei; a prejudiciului calculat în baza art 330 alin. (2) din Codul Muncii, în cuantum total de 71 896, 19 lei calculat pentru perioada 13.09.2017 până la 09.02.2022 în temeiul art. 372 alin. (3) din Codul de Procedură Civilă, a prejudiciului calculat în baza art 330 alin. (2) din Codul Muncii, 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, calculate din suma de 44 656, 02 lei, începând cu 12.12.2022 şi până la data pronunţării deciziei instanţei de apel inclusiv; a prejudiciului moral cauzat apelantului ca urmare a neachitării salariului pentru nouă luni consecutive, suma prejudiciului fiind de 30 000 lei.

În susținerea cererii de apel a reiterat poziția scrisă și susținută în prima instanță, suplimentar a menț*****at că, nu este de acord cu hotărârea primei instanțe, în partea în care este contestată, consideră în această parte hotărârea este neîntemeiată, nemotivată, pasibilă de a fi casată.

Invocă că, la stabilirea cuantumului corect al salariului restant, instanţa de fond a omis să aplice prevederile legale care stau la baza stabilirii şi calculării salariului, indicînd în acest sens că modalitatea de calculare a salariului profesorului în cadrul unei Şcoli de Arte este reglementată strict de lege.

Explică că, salariul unui profesor a şcolii de arte este compusă din salariu tarifar (pentru orele efectuate conform orarului anexat la dosar şi Legii nr. 355/2005 art 24 alin. (21), salariul tarifar fiind de 2 955, 00 lei MD + sporul pentru vechimea în muncă în cuantum de 738, 75 lei MD (15 ani vechime în muncă, art. 29 alin. (3) din Legea nr. 355/2005) + gradul didactic (II) (art. 29 alin. (2) Legea nr. 355/2005,30% din salariul tarifar) - 886,50 lei MD + prima (salariul tarifar + vechime în muncă + grad didactic: 12 luni de zile) - 381,53 lei MD, total = 4 961, 78 lei MD care constituie salariul lunar pentru anul şcolar 2016-2017, însă instanţa de fond a omis să aplice aceste prevederi legale la calcularea şi stabilirea salariului reclamantului, motiv din care în mod nejustificat a micşorat salariul lunar al reclamantului.

Afirmă că, instanţa în mod eronat a concluz*****at că nu există vina angajatorului, precizînd că instanţa nu a luat în calcul că angajatorul 7 ani nu a întreprins nimic pentru ca salariatul să-şi primească salariul, motiv din care consideră că în această parte hotărârea este neîntemeiată şi nemotivată.

Totodată cu referire la respingerea capătului de cerere privind încasarea penalităţii legale în baza art. 330 din Codul Muncii, instanța menț*****ând că nu este vina angajatorului la reţinerea salariului reclamantului, declară că această concluzie a instanţei este una eronată şi nu are un suport probatoriu.

Consideră că, pentru acest prejudiciu urmează să răspundă şi Şcoala de Arte Grătieşti şi nemijlocit Primăria. Or, din probele administrate, se atestă cert că primăria refuza să achite salariul, iar bugetul Şcolii de Arte este în cadrul Primăriei com. Grătieşti, respectiv, acest prejudiciu a fost cauzat apelantului prin acţiunile Primăriei com. Grătieşti şi prin inacţiunile angajatorului (Şcolii de Arte), ambii fiind subiecţi de drept, responsabili faţă de apelant.

Notează că, având în vedere că până în prezent cuantumul salariului nu a fost achitat, în temeiul art. 372 alin. (3) din CPC, apelantul este în drept să pretindă calcularea penalităţilor în baza art. 330 alin. (2) din Codul Muncii, începând cu data pronunţării hotărârii 12.12.2022 şi până la data pronunţării de către instanţa de apel a unei decizii pe marginea acestui dosar.

Complementar, în partea ce ţine de admiterea parţială a capătului de cerere privind încasarea prejudiciului moral, afirmă că instanţa s-a limitat la a se expune că acest capăt de cerere este excesiv şi atât, astfel precizează apelantul că, suma de 30 000 lei solicitată nu este un excesivă, ci reală şi necesară.

La data de 11 ianuarie 2023, avocatul ** ***** în interesele Primarului comunei Grătieşti a declarat apel*** prin care a solicitat casarea integrală a hotărîrii cu pronunţarea unei noi decizii prin care acţiunea reclamantului să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea cererii de apel a invocat că, hotărîrea primei instanțe este adoptată cu încălcarea exigenţelor privind constatarea şi elucidarea circumstanţelor importante pentru soluţ*****area cauzei, precum şi cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Declară că, din analiza probelor anexate la materialele cauzei reiese cu certitudine că constatările instanţei de fond sunt în contradicţie cu circumstanţele reale ale cauzei precum şi dau o apreciere nouă unor fapte constatate prin hotărâri judecătoreşti irevocabile.

Menţ*****ează că, controlului i-a fost prezentat contractul individual de muncă nr. 10 din 01.09.2016, semnat de directorul Şcolii de Arte, însă necontrasemnat de dl. ***** ***** ***** (Anexa nr.3). De asemenea s-a stabilit, că plătile salariale calculate şi achitate lui ***** ***** ***** în sumă totală de 203814, 31 lei, s-au efectuat în baza unor tabele de pontaj îndeplinite în forma liberă şi necontrasemnate de primarul localităţii, fapt ce contravine prevederilor pct. 115 din Instrucţiunea cu privire la evidenţa contabilă în contabilităţile centralizate din cadrul primăriilor satelor (comunelor), oraşelor aprobate prin ordinul ministrului finanţelor nr. 94 din 19.07.2010.

La fel, menţ*****ează că prin Dispoziţia nr. 9 din 20.02.2017, Cu privire la constituirea unei comisii Speciale de control, în temeiul cărora au fost efectuate mai multe procese verbale de control au fost constatate circumstanţe importante ale cauzei precum: neprezența d-lui ***** ***** ***** la orele de instruire la

instrumente aerofone pentru care cere achitarea salariului în data de 20.02.2017 şi 21.02.2017; faptul inexistenţei până la 21.02.2017 a unui orar al orelor pe care urma să le prezinte ***** ***** *****; neprezența dl ***** ***** ***** la orele de instruire la instrumente aerofone pentru care cere achitarea salariului, conform orarului care a apărut la 22.02.2017 în perioada 21.02.2017- 30.04.2017; refuzul conducerii Şcolii de arte de a prezenta documentele în temeiul cărora dl ***** ***** urma să presteze munca, proces-verbal nr. 1 din 20.02.2017.

Afirmă că nu poate fi trecut cu vederea faptul că Dispoziţia nr. 9 din 20.02.2017, Cu privire la constituirea unei comisii Speciale de control şi procesele verbale de control nr. 1-8 au constituit obiect al controlului judecătoresc, iar reieșind din Hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani) din 13.10.2017 (dosar nr. 3-715/2017), Decizia Curţii de Apel Chişinău la 13.03.2018 și încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 10.11.2018, se deduce cu certitudine legalitatea actului administrativ Dispoziţia nr. 9 din 20.02.2017 „Cu privire la constituirea unei comisii Speciale de control” şi procesele verbale de control nr. 1- 8 adoptate în temeiul acesteia, precum şi veridicitatea conţinutului lor.

Astfel consideră că prima instanță a examinat superficial cauza și printr-o interpretare eronată a normelor de drept a adoptat o soluţie bazându-se pe concluzii ce sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, afectând, în acest sens şi principiul securităţii raporturilor juridice, fapt care denotă incontestabil netemeinicia şi ilegalitatea hotărârii contestate.

Adaugă că, în cadrul judecării cauzei cât şi în referinţa depusă în instanţa de fond Primarul com. Grătieşti a menţ*****at că prin hotărârile judecătoreşti irevocabile menţ*****ate s-au constatat fapte ce nu se cer a fi dovedite din nou şi sunt obligatorii atât pentru autoritatea publică cât şi pentru instanţa care judecă cauza. În special faptul a fost constatată temeinicia Dispoziţiei nr. 09 din 20.02.2017, proceselor verbale aferente şi a faptului că cet. ***** ***** ***** nu a fost prezent la orele de e*****ţie muzicală pentru care solicită achitarea salariului.

Respectiv, consideră că prima instanță a interpretat eronat normele de drept, a reexaminat fapte constatate printr-o hotărârea judecătorească irevocabilă şi a dat noi aprecieri circumstanţelor deja constatate.

Consideră ca revendicările reclamantului ***** ***** cu privire la încasarea salariului pentru activitatea nominală la Şcoala de Arte din comuna Grătieşti, în situaţia în care în perioada litigioasă nu a prestat în mod efectiv munca, acțiunea înaintată de către reclamant este ilicita si nefondata. Totodată, având în vedere caracterul nefondat al pretenţiilor formulate de reclamantul ***** ***** ***** cu privire la încasarea salariului pentru perioada în care, deşi pretinde că era (formal) angajat la Şcoala de Arte din comuna Grătieşti, nu a prestat munca

în mod real şi efectiv, califică şi revendicările subsecvente privind încasarea dobânzilor și a prejudiciului moral ca fiind nejustificate.

În şedinţa instanţei de apel, reprezentantul apelantului ***** ***** avocatul ***** a solicitat respingerea cererii de apel declarată de avocatul ***** ***** în interesele Primarului comunei Grătiești și admiterea cererii de apel declarată de către ***** ***** în sensul formulat cu casarea hotărîrii instanței de fond în partea în care acțiunea a fost respinsă.

Apelantul ***** *****, fiind citat legal, nu s-a prezentat însă acesta a fost reprezentat de către avocatul *****.

Intervenientul accesoriu Școala de Arte Grătiești, directorul ***** *****, a invocat că susține cererea de apel înaintată de către ***** ***** și solicită admiterea acesteia, totodată pledează pentru respingerea cererii de apel înaintată de către Primăria Grătiești, primarul *****.

Apelantul Primăria Grătiești, primarul *****, reprezentantul acestora, avocatul ***** ***** cît și intervenientul accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii fiind legal citați, nu s-au prezentat și nu au comunicat motivele neprezentării.

Astfel, ținând cont de prevederile art. 379 CPC al RM, Completul judiciar a dispus examinarea apelului în lipsa apelantului Primăria Grătiești, primarul ***** cît și a reprezentantului acestora, avocatului ***** ***** cît și în lipsa intervenientul accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii.

Potrivit art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 de zile calculat din data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

C*****iul civil consideră apelurile declarate de ***** și de avocatul ***** ***** în interesele Primarului comunei Grătiești, împotriva hotărârii primei instanțe depuse în termen, în situația în care, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțată la 12 decembrie 2022, iar cererile de apel au fost declarate la 20 decembrie 2022 și 11 ianuarie 2023.

Audiind opinia reprezentanților prezenți la proces, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererile de apel și a materialelor din dosar, Colegiul civil consideră apelurile declarate de ***** și de avocatul ***** ***** în interesele Primarului comunei Grătiești neîntemeiate și pasibile respingerii.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multi aspectuală,

completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Conform art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În temeiul art.240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

În conformitate cu prevederile art.373 alin.(1), (2), (4), (5) Cod de procedură civilă instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă.

În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Analizînd materialul probator, instanța constată că, în baza contractului individual de muncă nr. 10 din 01 septembrie 2016, încheiat între Școala de Arte Grătiești în calitate de angajator şi ***** ***** în calitate de salariat, ultimul a fost angajat în funcţia de profesor instrumente aerofone, prin cumul, pe o perioadă determinată de la 01 septembrie 2016 până la 31 mai 2017 (f.d. 104-105).

Prin dispoziţia nr. 9 din 20 februarie 2017, Primarul comunei Grătieşti a dispus formarea unei comisii speciale de control a activităţii Şcolii de Arte Grătiești, în legătură cu situaţia de conflict apărută în cadrul APL Grătieşti privind activitatea profesorului ***** ***** (f.d. 16).

Potrivit procesului-verbal nr. 1 al şedinţei din 20 februarie 2017 a Comisiei speciale de control a Şcolii de Arte din Primăria com. Grătieşti, a fost efectuată o vizită inopinată la şcoală la ora 16:30 şi s-a constatat că pe panoul informativ nu era afișat orarul de lucru al profesorilor, precum şi lipsea lista elevilor instruiți în cadrul Şcolii de Arte. La solicitarea de a prezenta actele în baza cărora activează,

directorul școlii a comunicat că nu are niciun act şi în timpul discuţiilor s-a apropiat profesorul ***** *****, care a avut un comportament agresiv (f.d. 17).

Conform procesului-verbal nr. 2 al şedinţei din 21 februarie 2017 a Comisiei speciale de control al Şcolii de Arte din Primăria com. Grătieşti, în urma vizitei la şcoală s-a constatat că la panoul informativ nici de data aceasta nu era afișat orarul de lucru al profesorilor, iar profesorul ***** ***** nu era la serviciu, fiind decisă continuarea efectuării vizitelor inopinate periodice şi verificarea prezenţei la ore a profesorului ***** ***** (f.d. 18).

La 22 februarie 2017, ora 17:15, comisia specială de control a efectuat o nouă vizită la Şcoala de Arte şi potrivit procesului-verbal nr. 3, de această dată la panoul informativ era plasat orarul de lucru al profesorilor, conform căruia ***** *****, la momentul vizitei trebuia să petreacă ore cu elevii. Însă, profesorul nu se afla la locul de muncă (f.d. 19).

Potrivit proceselor-verbale nr. 4 şi 5, la 24 februarie 2017 ora 17.15 şi 25 februarie 2017 ora 10.45, membrii comisiei s-au deplasat la Şcoala de Arte şi, deşi conform orarului profesorul ***** ***** trebuia să petreacă ore cu elevii, totuşi, acesta nu a fost găsit (f.d. 20, 21).

Conform procesului-verbal constatator nr. 6 al vizitelor efectuate la Şcoala de Arte în perioada 20 februarie 2017 – 28 februarie 2017, de fiecare dată când membrii comisiei speciale de control s-au deplasat la şcoală, profesorul ***** ***** niciodată nu se afla la locul de muncă (f.d. 22).

Iar, conform proceselor-verbale nr. 7 şi 8 ale vizitelor efectuate la Şcoala de Arte în perioadele 01 martie 2017 – 31 martie 2017 şi 01 aprilie 2014 – 30 aprilie 2017, membrii comisiei au efectuat mai multe vizite la şcoală şi niciodată profesorul ***** ***** nu a fost găsit, motiv din care comisia a conchis că pe parcursul lunilor martie – aprilie 2017 ***** ***** nu a fost prezent la ore la Şcoala de Arte Grătieşti (f.d. 23-24).

La 10 mai 2017, ***** ***** a depus la Primăria com. Grătieşti o cerere, prin care a solicitat eliberarea informaţiei cu privire la salariul său şi calculele probabile pentru perioada 01 septembrie 2016 – 31 mai 2017, perioadă de muncă la Şcoala de Arte Grătieşti (f.d. 14).

Prin răspunsul nr. 300/17 din 22 mai 2017, Primăria com. Grătieşti i-a comunicat lui ***** ***** că eliberarea informaţiei solicitate nu este posibilă, deoarece în perioada 01 septembrie 2016 – 31 mai 2017 nu a prestat efectiv munca la Şcoala de Arte Grătieşti, fapt confirmat inclusiv în rezultatul controalelor efectuate de către comisia constituită prin dispoziţia nr. 9 din 20 februarie 2017 „Cu privire la constituirea unei comisii speciale de control” (f.d. 15).

Înaintând prezenta acțiune ***** ***** a solicitat încasarea în mod solidar din contul pârâților Primăria Grătiești, primarul ***** *****, Școala de Arte Grătiești a salariului restant pentru lunile septembrie-decembrie 2016 în sumă de

19 847,12 lei și ianuarie-mai 2017 în sumă de 24 808,90 lei, a sumei suplimentare pentru suma neplătită în termen, conform art. 330 alin. (2) Codul muncii, în mărime de 71 896,19 lei, repararea prejudiciului moral cauzat în urma neachitării salariului timp de 9 luni în mărime de 30 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanţă s-a pronunţat în favoarea admiterii parţiale a acţiunii și a dispus a încasa de la Școala de Arte Grătiești în beneficiul lui ***** ***** salariul restant pentru lunile septembrie - decembrie 2016 în mărime de 13 103,20 lei și pentru lunile ianuarie - mai 2017 – 16 379 lei, în total 29 482,20 lei cît și suma de 3275,80 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Instanța de apel, analizând situaţia de fapt din prezenta speță, în raport cu probele anexate la dosar și argumentele aduse în instanța de apel, consideră că soluția primei instanțe este una legală și întemeiată, aceasta urmând a fi menținută fără modificări.

Așadar, în conformitate cu prevederile art. 142 alin. (1) Codul muncii, salariul se plăteşte periodic, nemijlocit salariatului sau persoanei împuternicite de acesta, în baza unei procuri autentificate, la locul de muncă al salariatului sau se transferă la contul acestuia, deschis la prestatorul de servicii de plată, în zilele de lucru stabilite în contractul colectiv sau individual de muncă, dar: a) nu mai rar decât de două ori pe lună pentru salariaţii remuneraţi pe unitate de timp sau în acord; b) nu mai rar decât o dată pe lună pentru salariaţii remuneraţi în baza salariilor lunare ale funcţiei.

Precum a reținut și instanța de fond, Colegiul constată că atît materialele cauzei cît și din poziția părților rezultă că reclamantului ***** ***** nu i-a fost achitat salariul pentru lunile septembrie 2016 – mai 2017.

Completul judiciar consideră întemeiat raționamentul instanței de fond urmare a circumstanțelor de fapt stabilite, că vizitele inopinate ale membrilor comisiei constituită prin dispoziţia Primarului com. Grătieşti au început să fie efectuate din data de 20 februarie 2017, iar careva acte/înscrisuri care ar demonstra că până la 20 februarie 2017 ***** ***** nu s-a prezentat la serviciu şi nu ar fi predat ore de muzică la Şcoala de Arte Grătieşti, nu au fost prezentate și nu se regăsesc la materialele cauzei.

Or, materialele cauzei atestă cert faptul că neachitarea salariului în perioada 01 septembrie 2016 – 19 februarie 2017 este nejustificată.

Totodată, Colegiul reține că, nici pentru perioada ulterioară reţinerea salariului nu a fost justificată, avînd în vedere că vizitele din 20 februarie 2017, 21 februarie 2017, 22 februarie 2017, 24 februarie 2017 şi 25 februarie 2017 au fost efectuate la orele când reclamantul nu avea lecţii cu elevii, conform orarului ocupațiilor profesorului ***** ***** pentru jumătatea a II-a a anului de

învăţământ 2016-2017, aprobat de către directorul Şcolii de Arte Grătieşti la 01 ianuarie 2017 (f.d. 26).

Completul judiciar consideră corectă concluzia instanței de fond și asupra perioadei de la 26 februarie 2017 pînă la 31 mai 2017, că nu este clar în care zile anume şi la ce oră au fost efectuate vizitele inopinate, comisia indicând doar că în perioada respectivă au fost efectuate deplasări și că ***** ***** nu a fost găsit, or, din procesele-verbale nr. 6, 7 şi 8 ale comisiei speciale de control nu se constată data şi ora exactă cînd au fost efectuate aceste vizite.

În acest sens este absolut întemeiat și corect raționamentul instanței de fond asupra faptului că reclamantului neîntemeiat şi ilegal nu i-a fost achitat salariul pentru perioada septembrie 2016 – mai 2017, or reieșind din probele anexate la dosar, nu s-a dovedit faptul că reclamantul ar fi lipsit de la locul de muncă neexercitîndu-și obligaţiile conform contractului individual de muncă.

Instanța de apel consideră corectă concluzia instanței de fond cu privire la admiterea parțială a acțiunii și dispunerea încasării sumei de 29 482,20 lei, ceea ce constituie salariul restant pentru lunile septembrie - decembrie 2016 - 13 103,20 lei cît și pentru lunile ianuarie - mai 2017 – 16 379 lei.

Consecvent, Colegiul respinge ca neîntemeiate alegațiile apelantului ***** ***** asupra faptului că prima instanță ar fi omis să aplice prevederile legale care stau la baza stabilirii şi calculării salariului, indicînd în acest sens că modalitatea de calculare a salariului profesorului în cadrul unei Şcoli de Arte este reglementată strict de lege.

Or, în susținerea solicitării salariului în cuantumul indicat de către reclamantul/apelant, ultimul a omis a proba treapta gradului didactic atins cît și vechimea în muncă, limitîndu-se doar a menționa asupra legii care i-ar satisface cerințele.

Completul judiciar susține poziția și asupra respingerii pretenţiei reclamantului cu privire la încasarea compensaţiei legale pentru suma neplătită în termen, reieșind din faptul că reţinerea salariului nu a avut loc din vina angajatorului, or la caz se atestă că salariul nu a fost achitat ca urmare a nealocării mijloacelor financiare de către Primăria com. Grătieşti, Şcoala de Arte neavând un buget propriu.

În acest sens, contrar poziției reclamantului/apelant ***** ***** și interpretării greșite a prevederilor art. 330 alin. (2) Codul muncii, Completul judiciar accentuează că, legislatorul a statuat expres că angajatorul poate fi obligat la plata compensaţiei legale de întârziere doar în cazul în care se atestă **reţinerea plăţilor salariale din vina angajatorului.**

Cu referire la pretenția privind încasarea prejudiciului moral, Completul judiciar consideră corectă concluzia instanței de fond asupra admiterii parțiale a acesteia și dispunerea încasării sumei de 3275,80 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Iar în acest sens, se menționează că stabilirea cuantumului pentru prejudiciul cauzat urmează a fi determinată în așa fel încât să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată, considerent din care va respinge alegațiile apelantului ***** ***** în această parte și va susține poziția instanței de fond că mărimea prejudiciului moral solicitat de către reclamant de 30 000 lei este excesivă și disproporționată, or, la determinarea cuantumului prejudiciului prima instanță a respectat criteriul echității, care presupune că, despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale şi echitabile.

Urmare a verificării legalității hotărîrii contestate, Completul judiciar constată că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt, care au stat la baza admiterii parțiale a acțiunii, corect a aplicat legea materială, care reglementează litigiul dat și a făcut o justă concluzie cu privire la cerințele înaintate.

Din motivele reiterate supra, Completul judiciar conchide a respinge ca neîntemeiate și alegațiile apelantului Primăria com. Grătieşti, prin care invocă că hotărîrea primei instanțe a fost adoptată cu încălcarea exigenţelor privind constatarea şi elucidarea circumstanţelor importante pentru soluţionarea cauzei, precum şi cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Totodată, cu referire la argumentele Primăriei com. Grătieşti invocate în cererea de apel înaintată, precum că constatările instanţei de fond sunt în contradicţie cu circumstanţele reale ale cauzei invocînd că s-a efectuat o apreciere nouă unor fapte constatate prin hotărâri judecătoreşti irevocabile referindu-se la dispoziţia nr. 9 din 20 februarie 2017 „Cu privire la constituirea unei comisii speciale de control” şi procesele-verbale de control efectuate de această comisie, Colegiul menționează că, în procesul de judecată anterior la care face referire pîrîtul/apelant nu au fost supuse verificării temeinicia actelor administrative, ci doar respectarea competenţei şi a procedurii stabilite la emiterea actelor respective, considerent din care nu pot fi luate în calcul.

În lumina celor relatate, Colegiul respinge ca neîntemeiate argumentele apelanților invocate în cererile de apel, reieșind din faptul că în esenţa lor, acestea sunt similare argumentelor susținute de către ultimii și în instanța de fond, care au fost deja supuse examinării şi aprecierii juste de către instanţa de fond, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, iar actele normative vizate au fost interpretate şi aplicate de instanţa de fond prin prisma circumstanţelor importante ale pricinii.

Instanţa de apel accentuează că, atît apelantul ***** cît și apelantul Primarului comunei Grătiești prin intermediul avocatului ***** *****, nu au invocat nici un argument plauzibil în vederea justificării netemeiniciei hotărârii instanţei de fond, or, reieșind din principiul disponibilității părților în procesul civil și în virtutea prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, ultimii

urmau să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, ceea ce nu se atestă la caz.

Or, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.

În speță criticile aduse asupra hotătîrii contestate nu sunt altceva decît dezacordului părților cu soluția dată de instanța de judecată alegații nefondate care urmează a fi respinse, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art.385 CPC, în condițiile în care se insistă asupra reaprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de judecată.

În lumina celor relatate, Colegiul conchide a respinge apelul declarat de ***** și apelul declarat de avocatul ***** ***** în interesele Primarului comunei Grătiești și a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. art. 385 lit. a) și 389- 390 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Respinge apelul declarat de ***** și apelul declarat de avocatul ***** ***** în interesele Primarului comunei Grătiești.

Menține hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 decembrie 2022 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Primăriei Grătiești, primar *****, Școala de Arte Grătiești, intervenient accesoriu Inspectoratul de Stat al Muncii privind încasarea salariului restant, încasarea sumei pentru salariul neachitat în termen, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecare a cauzei.

Decizia este definitivă şi executorie din data adoptării, dar cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Preşedintele completului,
judecătorul **Ana Panov**

Judecător **Viorica Mihaila**

Judecător **Angela Braga**